

Raad van Commandanten
en Directeuren
Veiligheidsregio

Notitie

Aan
Programma Versterking Crisisbeheersing en
Brandweezorg

Van
RCDV en NIPV

Datum
19 september 2022

Opmerkingen en feedback RCDV en NIPV op de concept Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg (versie 13 september 2022)

Aanleiding

Op dinsdag 13 september 2022 ontvingen wij van u een nieuwe versie van de (concept) contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg. U biedt ons de mogelijkheid om hierop te reageren en opmerkingen te maken en feedback te geven.

Op 15 september hebben de Raad Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio (RCDV) en het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) deze contourennota besproken. We hebben daarbij geconcludeerd dat het voor u een uitdaging is om op basis van de input van velen tot een samenhangende contourennota te komen waarin een goede balans is gevonden tussen crisisbeheersing en brandweezorg, tussen nationaal en regionaal en tussen concrete ideeën en nog verder uit te werken onderwerpen.

Op 13 juli hebben RCDV en NIPV onze eigen inbreng voor de contourennota aan u aangeboden. Die inbreng blijft voor ons het uitgangspunt ten aanzien van wat wij graag in de contourennota zien opgenomen, en sturen we nogmaals mee als bijlage bij deze notitie.

In aanvulling daarop maken we graag van de geboden gelegenheid gebruik om een aantal aanvullende vragen te stellen over en opmerkingen en feedback te geven op de versie van uw contourennota van 13 september 2022. Dit is een gezamenlijke reactie van RCDV en NIPV.

Bij deze opmerkingen volgen we de inhoudsopgave van die contourennota.

Vriendelijke groeten,

Namens de RCDV,

Wilma Mansveld,
Voorzitter RCDV-taskforce Wet veiligheidsregio's

IJle Stelstra,
Algemeen directeur NIPV

Algemeen

- De huidige tekst van de contourennota kan op een flink aantal punten duidelijker, eenvoudiger en sprekender. Dat voorkomt veel vragen en discussie over wat er feitelijk bedoeld wordt met wat in de contourennota staat.

Inleiding

- In de overgang van pagina 2 naar 3 is een alinea gewijd aan de structurele extra gelden die onlangs aan de veiligheidsregio's zijn toegezegd. Hoewel daarna staat aangegeven dat een en ander nog nader moet worden uitgewerkt, lijkt de formulering in de genoemde alinea zodanig dat al een voorschot wordt genomen op de verdeling en inzet van deze gelden en wie daarover meepraat. Onze suggestie is om deze alinea niet in de contourennota op te nemen en dus te schrappen.
- Op 14 juli 2022 hebben we laten weten dat in onze inbreng van 13 juli 2022 onvoldoende scherp terugkwam dat er een mogelijkheid moet zijn voor veiligheidsregio's om te fuseren, indien zij daartoe noodzaak zien, ook als deze over de provinciegrenzen heen gaat. We doen nogmaals de oproep dat ook in uw contourennota op te nemen.

Versterking crisisbeheersing

- Algemeen: in het hoofdstuk over 'Versterking crisisbeheersing' staat bij veel onderwerpen de tekst "wordt nader uitgewerkt". Daarmee geeft dit hoofdstuk op die onderdelen onvoldoende helder de richting aan en schets daarmee ook geen contouren.
- P 5, 3.1 onder a. Hier wordt begonnen met de tekst: "*De Minister van Justitie en Veiligheid wordt direct aanwijzingsbevoegd bij een bovenregionale crisis...*". We vinden dat eerst moet worden vermeld dat het voor een bovenregionale crisis in eerste instantie aan de betrokken veiligheidsregio's is om beter samen te werken. Dat kan door de informele GRIP-regeling wettelijk te verankeren, inclusief GRIP 5, waarbij de veiligheidsregio's een Interregionaal RBT (IRBT) kunnen vormen. Het is goed om te beschrijven dat dát het uitgangspunt moet zijn. Pas als die werkwijze in de praktijk niet tot het gewenste resultaat leidt, is een aanwijzingsbevoegdheid bij een bovenregionale (dus niet: landelijke of nationale) crisis denkbaar.
- P 5, 3.1 onder a. Hier worden 2 rollen van de Minister van JenV benoemd: stelselverantwoordelijke voor de crisisbeheersing, en coördinerend bewindspersoon binnen het stelsel van crisisbeheersing. Wat niet staat benoemd is dat daarnaast de Minister en JenV ook verantwoordelijkheid draagt voor de eigen functionele kolom waaronder de brandweezorg. De opmerking 'De rol van de vakministers wijzigt niet.' geldt daarmee ook voor de Minister van JenV in die laatstgenoemde rol.
- P 6, 3.1 onder c. Waar in een eerdere versie van de contourennota vooral aandacht was voor het begrip 'crisis', komen in deze versie de begrippen 'ramp' en 'opperbevel' weer ter sprake. De essentie van de wet zou moeten zijn dat als er iets plaatsvindt in de samenleving waarvoor de reguliere middelen en (functionele) bevoegdheden niet afdoende zijn, de crisisbeheersing wordt opgestart. En de crisisbeheersing moet per definitie plaats vinden onder gezag van de algemene kolom. Met andere woorden: ook als het geen ramp is maar een (in omvang) beperkte crisis, zou de coördinatie van de beheersing daarvan onder gezag van de burgemeester of voorzitter van de veiligheidsregio moeten worden gebracht. Als de tekst in deze versie van de contourennota wordt gevolgd, mag de burgemeester dus alleen wat zeggen over openbare orde en veiligheid tenzij hij een crisis (ook) een ramp vindt. Overigens wordt een voorgestelde definitie van crisisbeheersing gemist,

waarbij vanuit de RCDV wordt ingebracht dat één van de oogmerken van crisisbeheersing is om de crisis of het incident -na stabilisatie/ bestrijding- zo snel mogelijk weer over te dragen naar de regulier verantwoordelijke partijen en de noodbevoegdheden zo weinig mogelijk te gebruiken.

- P 7, 3.1 onder e. De gebruikte formulering lijkt te suggereren dat KCR2 'van de minister is' en dat de recent toegekende extra middelen van (oplopend tot) € 83 miljoen hiervoor worden ingezet. We hechten eraan te benadrukken dat KCR2 alleen goed kan functioneren als dit door de veiligheidsregio's en het ministerie gezamenlijk wordt gedragen. Beide partijen zijn ook samen opdrachtgever voor de huidige ontwikkelingen.
- 3.1 onder f: het gaat om herziening van de WvR. Indien defensie wijzigingen in haar rol ziet binnen crisisbeheersing, is niet de WvR maar defensiewetgeving de uitgesproken plaats om dat te regelen.
- P 10, 3.2 onder c. In de formulering onder het kopje 'Opleiden, trainen en oefenen' lijkt het alsof opleiden, trainen en oefenen allemaal gezamenlijk moet gebeuren. Ten aanzien van de coördinatie van de crisisbeheersing is dat goed, maar voor de rest moet OTO van de brandweer vooral niet worden samengevoegd met OTO van - bijvoorbeeld- Rijkswaterstaat of ziekenhuizen. Het moet gaan om sterke, zelfstandige kolommen/ crisispartners die hun eigen voorbereiding etc. zelfstandig organiseren. Het is een illusie dat groter/ samen altijd 'beter' betekent.
- P11, 3.3. onder b. Uit de gekozen bewoordingen wordt onvoldoende duidelijk dat het LOCC -van het Rijk- ophoudt te bestaan en opgaat in KCR2 -dat van de veiligheidsregio's en het Rijk gezamenlijk is.
- P 12, 3.3 onder c. In de derde alinea staat dat in het IRBT de voorzitters van de veiligheidsregio onderling kunnen afstemmen en afstemming met het Rijk kan plaatsvinden. In een IRBT moeten echter ook besluiten kunnen worden genomen, net zoals dat in een GBT en een RBT gebeurt. Een IRBT draagt daarmee de bevoegdheden van de betreffende voorzitters in zich mee. Daarom moet ook de GRIP-regeling met GRIP 5 wettelijk verankerd worden. Met de introductie van een IRBT wijzigt overigens niets aan de rol van het Veiligheidsberaad. Dat blijft een platform voor beheer en afstemming met de Minister van JenV en is derhalve niet van invloed op de democratische legitimiteit van het stelsel, zowel in de warme als de koude situatie.
- P 12, 3.3. onder c. We onderschrijven dat bij een langdurige crisis ook tussentijdse verantwoording gewenst is. De toevoeging "en waar mogelijk vooraf" is echter vreemd. Verantwoording afleggen kan niet voorafgaand aan een crisis. Dan is er immers nog geen sprake van een crisis.
- P 13, 3.3. onder c. Dat een burgemeester of voorzitter veiligheidsregio met raadgevende stem kan deelnemen aan de beraadslaging van de MCCb sluit aan bij de wens van de veiligheidsregio's. De formulering dat "ook andere partners en deskundigen met raadgevende/adviserende stem aan deze beraadslagingen deelnemen" echter niet. Er moet een duidelijk onderscheid zijn (ook in zwaarte van de stem) tussen adviezen vanuit een bestuurlijke verantwoordelijkheid en adviezen vanuit een inhoudelijke deskundigheid.
- P 13, 3.3 onder e: "de krijgsmacht de civiele autoriteiten onder alle omstandigheden ondersteunt bij de bestrijding van rampen en incidenten en de beheersing van crises, zowel nationaal als internationaal". De praktijk van de laatste jaren laat zien dat dit een te optimistisch uitgangspunt is.
- P 14, 3.4 onder a. De tekst over de GHOR ontbreekt in deze versie. We krijgen deze tekst graag alsnog voorgelegd, omdat deze rechtstreeks de veiligheidsregio's raakt.

- P 15, 3.5. Hoewel deze paragraaf over informatievoorziening is opgenomen in het hoofdstuk 'Versterking crisisbeheersing' gaat de tekst ook deels over informatievoorziening in relatie tot de brandweer. Het is logischer om van de paragraaf over informatievoorziening een afzonderlijk hoofdstuk te maken.
- P 15, 3.5 onder a. Wat hier ontbreekt, is de toezegging tot het vitaal verklaren van de processen van de veiligheidsregio's. Overigens is nog nader onderzoek nodig naar de exacte (ook financiële) consequenties van die vitaal-verklaring.

Brandweezorg in verandering

- P16, 4. De eerste alinea spreekt terecht de waardering uit voor de vele duizenden brandweermensen die dagelijks hard werken in het stelsel van incidentbestrijding, rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarbij wordt echter een onderscheid gemaakt tussen "vrijwilligers en professionals". Binnen de brandweer wordt echter gesproken over vrijwilligers en beroeps, dat zijn allemaal professionals.
- P18, 4.1: 'Daarmee neemt de minister van Justitie en Veiligheid geen verantwoordelijkheden van de besturen van de veiligheidsregio's over, maar ziet zij toe op de totstandkoming van landelijke brandweezorg - ingevuld via landelijke doelstellingen.' De RCDV benadrukt de ontwikkeling van landelijke brandweezorg te steunen maar geeft ook aan dat voor deze additionele taken/ middelen ook additionele (landelijke) financiering toe moet worden gekend. P18, 4.1: De regierol van de minister van Justitie en Veiligheid laat onverlet dat onder meer de verschillende vakministers verantwoordelijkheden hebben op het gebied van brandveiligheid, zoals bijvoorbeeld de Ministers van IenW, BZK, LNV en EZK.
- P18, 4.2. De brandweer heeft in art. 3 Wvr een wettelijke taak in het voorkomen van brand en ongevallen bij brand. Bij de omschrijving van het cyclisch proces van brandweezorg moet daarom ook preventie, inclusief voorlichting, worden opgenomen.

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid

PM: tekst wordt nog toegevoegd.

Financiën en toezicht

- P 22, 6 onder a. We herhalen hier onze eerder gedane oproep om een scheiding aan te brengen tussen financiering van crisisbeheersing en financiering van brandweezorg.
- P 22, 6 onder a. De huidige formulering in de contourennota geeft onvoldoende duidelijk aan dat voor landelijke taken landelijke, aanvullende financiering vereist is.

Aanpalende ontwikkelingen en trajecten

- P 23. Er loopt een proces voor het in tranches aanpassen van het Besluit veiligheidsregio's. Dat proces is tijdelijk stilgezet in afwachting van duidelijkheid over de nieuwe Wet veiligheidsregio's. Onduidelijk is, wanneer dit proces weer in gang wordt gezet.